

KUTSESTANDARD

Koorijuht, tase 8

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Koorijuht, tase 8	8

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Koorijuhi töö on loominguiline, mis eeldab muusikalist ettevalmistust. Koorijuht on vokaalmuusika interpret, kelle tööülesanneteks on laulude õpetamine koorile ja esitamine kontserdil. Töö eesmärk on koori kunstiline juhtimine ning publikule kõrgetasemelise muusikaelamuse pakkumine. Koorijuhi töö on oma olemuselt pedagoogiline ning eeldab lisaks muusikalistele oskustele ka iseseisvat tööd kooriga ning metoodika ja psühholoogia tundmist.

Koorijuhi tööaeg on paindlik, töötatakse ka puhkepäevadel ja pühade ajal. Töötatakse üldjuhul siseruumides, kuid esinetakse ka väljas. Töövahendiks on noodimaterjal.

Koorijuhi kutsealal on viis kutset:

Koorijuht, tase 4 töötab dirigendi või abidirigendina.

Koorijuht, tase 5 töötab dirigendi või abidirigendina. Ta osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte.

Koorijuht, tase 6 töötab dirigendina oma koori või abidirigendina mahuka repertuaariga kõrgetasemelise kontsertkoori juures. Ta osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte. Tema koorid osalevad aktiivselt kontserttegevuses. 6. taseme koorijuht koolitab vajadusel madalama taseme koorijuhte ja muusikaõpetajaid piirkonna tasandil.

Koorijuht, tase 7 on tunnustatud dirigent, kes juhatab ühendkoore laulupäevadel ja/või laulupidudel, üleriigilisel laulupeol või on liigijuht/kunstiline juht, juhib muusikalisi projekte (kunstilise juhi töö laulupidudel, laulupäevadel, galakontsertidel). Ta võib olla ka koori hääleseadja ja koori vokaaltöö spetsialist. 7. taseme koorijuht osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte. Tema koori(de)l on aktiivne kontserttegevus. Ta viib läbi seminare, koolitusi mentorina, leiab koolituste läbiviimiseks vajaliku metoodika ning vajadusel koostab õppematerjale.

Koorijuht, tase 8 on professionaalse koorimuusika tippinterpret ja ekspert, rahvusvaheliselt tunnustatud dirigent, keda kutsutakse dirigendina ja/või koolitajana mainekatele rahvusvahelistele koorimuusika suursündmustele. Ta on kunstiline juht ja arvamusiider erinevatel rahvusvahelistel kõrgetasemelistel koorimuusikasündmustel, juhatab vokaal-sümfoonilisi suurvorme orkestriga.

A.2 Tööosad

Kohustuslikud tööosad

A.2.1 Repertuaari ettevalmistamine

A.2.2 Repertuaari omandamine ja harjutamine

A.2.3 Töö kooriga

A.2.4 Koori loominguiline juhtimine

Valitavad tööosad

A.2.5 Töö vokaaliga

A.2.6 Solfedžo õpetamine

A.2.7 Muusika loomine

A.2.8 Noodigraafika- ja muusikaprogrammide kasutamine
A.3 Kutsealane ettevalmistus
8. taseme koorijuht on muusikalise kõrgharidusega spetsialist, kes on läbinud koorijuhtimiselase(d) koolituse(d) ja arendanud oma kompetentse töö käigus.
A.4 Enamlevinud ametinimetused
Dirigent, koorijuht, kooridirigent, koormeister, peadirigent
A.6 Tulevikuoskused
Teave oskuste ja trendide kohta, mille tähtsus valdkonnas kasvab. Erialased digioskused.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Koorijuht, tase 8 kutse koosneb üldoskustest, kohustuslikest ja valitavatest kompetentsidest. Kutse taotlemisel on nõutav üldoskuste (B.2) ja kohustuslike kompetentside B.3.1–B.3.4 tõendamine. Lisaks on võimalik tõendada valitavaid kompetentse B.3.5–B.3.8.
Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele
Nõuded kutse taotlemisel 1. Muusikaline kõrgharidus 2. Taotletava kutse kompetentsusnõuetega seotud enesetäiendus 3. Pikaajaline erialane töökogemus isetegevuskoori dirigendi või kutselise koori dirigendi või koormeistrina 4. Aktiivne kontserttegevus (k.a koormeistrina) koostöös kontsertorganisatsioonidega ja kutseliste kollektiividega (hooaja jooksul vähemalt kolm 45-minutilist erinevat tervikkava) 5. Tegevus koolitajana rahvusvahelistel koorisündmustel ja/või osalemine kutsutuna oma koori(de)ga rahvusvahelistel konkurssidel või kutsutud dirigendina festivalidel Nõuded kutse taastõendamisel 1. Sama taseme kehtiv või kõige rohkem kuus kuud tagasi kehtivuse kaotanud kutse 2. Töökogemus koorijuhina Kutse andmise korraldus on reguleeritud koorijuhi kutsete kutse andmise korras.

B.2 Koorijuht, tase 8 üldoskused
Mõtlemisoskused 1. Viib läbi või osaleb erialaga seonduvates töötubades, meistrikursustel, täiendkoolitustel jms; analüüsib oma ja teiste koorijuhtide oskusi ning on teadlik arenguvajadustest. On kursis oma erialal toimuvaga, külastab kontserte ja kultuurisündmusi. Vajadusel võtab eratunde oma ala meistritelt ning õpib lisapilli. Enesejuhtimisoskused 2. Järgib oma töös kutsealaga seonduvaid õigusakte, sh autoriõiguse seadust ja isikuandmete kaitse määrust. 3. Täidab võetud kohustusi ja saavutab töö eesmärgi määratud aja jooksul; annab ratsionaalseid hinnanguid ja analüüsib tagasisidet ning võtab vastu asjakohaseid otsuseid, vastutab nende täitmise eest. 4. Hindab tööga kaasnevaid ohte ning võtab kasutusele abinõud nende maandamiseks, juhindudes ohutusnõuetest; järgib tööprotsessis ohutusnõuete täitmist ning vastutab nende täitmise eest; hoiab oma töökoha korras. Lävimisoskused 5. Kasutab oma töös eesti keelt ja võõrkeelt tasemel B2 (lisa 1 – keelte oskustasemetes kirjeldused). 6. Esitab kirjalikud materjalid (nt taotlused, aruanded) struktureeritult ja loogiliselt. 7. Kasutab oma töös arvutit iseseisva kasutaja tasemel (lisa 2 – digipädevuste enesehindamiskaala). 8. Kasutab oma töös erialast tarkvara. 9. Järgib esinemiskultuuri häid tavasid ja esinemistraditsioone; suhtleb kolleegidega vastavalt tunnustatud hea tava põhimõtetele ning juhindub oma töös koorijuhtide kutse-eetikast (lisa 3).

10. Loob kolleegidega head suhted ning on koostöövalmis. Hindab adekvaatselt suhtlemispartnerit ja -situatsiooni, valib asjakohase käitumis- ja väljendusviisi. Väljendab oma seisukohti hinnanguvabalt.
11. Reageerib ootamatutele olukordadele adekvaatselt, lahendab konflikte. Talub pinget ja tuleb toime tagasilöökidega. Suhtub kriitikasse mõistvalt ja suudab sellest õppida.
12. On avatud koostööle, juhib meeskonnatööd, jagab teistega vajalikku ja kasulikku informatsiooni, tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel.

B.3 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.3.1 Repertuaari ettevalmistamine	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1. Valib hooaja repertuaari, koostab terviklikke eripalgelisi esinemiskavasid suunamaks koori arenemist, lähtudes eesmärgist ning koorilauljate võimekusest. Konsulteerib koorimuusika eksperdina teisi koorijuhte. Nõustab repertuaari valikul koorimuusika suurürituste korraldamisel, kasutades oma teadmisi kooriliteratuurist. 2. Analüüsib muusikalise materjali sisu ning valmistab ette noodimaterjali lähtuvalt vajadusest.	
B.3.2 Repertuaari omandamine ja harjutamine	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1. Loeb ja analüüsib nooditeksti ning kujundab sellele toetudes oma muusikalise tõlgenduse. 2. Planeerib iseseisva harjutamisprotsessi ja harjutab eesmärgipäraselt, lähtudes ajaressursist, repertuaari tehnilistest ja sisulistest vajadustest ning järgides ergonoomikat. Valib tööks kooriga sobivad meetodikad, arvestades repertuaari keerukust ja mahtu. Suunab koolitajana/mentorina kolleege iseseisvas harjutusprotsessis. 3. Valmistub esinemiseks põhjalikult, lähtudes heast esinemiskultuurist ja kontserdi iseloomust. Tuleb toime esinemisega kaasneva psühholoogilise pingega ning suhtleb publikuga olukorrale vastavalt. Suunab koolitajana/mentorina kolleege esinemiseks ettevalmistumisel. 4. Sõltuvalt repertuaarist harjutab orkestrisaatega kooriteoseid. Nõustab kolleege töös orkestri partituuriga.	
B.3.3 Töö kooriga	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1. Juhatab kõrgel kunstilisel tasemel professionaalseid kollektiive või kõrgetasemelisi kontsertkoore, lähtudes kunstilistest taotlustest. Õpetab ulatuslikumaid ja komplitseeritumaid kooriteoseid ja/või suurvorme ning juhatab kollektiivi kõrgel kunstilisel tasemel. Juhatab suurvorme ja/või oopereid kõrgel kunstilisel tasemel. 2. Õpetab koorile erinevate ajastute ja stiilide muusikat. Interpreteerib muusikat kõrgel kunstilisel tasemel. Töötab tulemuslikult koori intonatsiooni, artikulatsiooni ja vokaaliga. Kasutab mitmekülgset meetodikat laulude õpetamisel, lähtudes koori eripärast ning muusika eesmärgist. Teeb detailset tööd kõikide interpretatsiooniliste nüanssidega, mõtestab teose olemust. Avab lauljatele teose tausta (ajastu jms), tutvustab teose autorit/autoreid ning vajadusel tõlgib ja mõtestab teose teksti. Õpetab ulatuslikumaid ja komplitseeritumaid kooriteoseid ja/või suurvorme, lähtudes kunstilistest eesmärkidest. 3. Leiab muusika interpreteerimisel varjundirikkaid nüansse, arendab ja laiendab koori kõlaskaalat eri stiilides, lähtudes repertuaari nõudlikkusest ja kunstilisest eesmärgist.	
B.3.4 Koori loomingu juhtimine	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1. Juhatab dirigent-interpreedina mitmekülgse kavaga kontserte Eestis ja mujal maailmas. 2. Koostab laulupeo kunstilise juhina või liigijuhina laulupidude kontserdikavad, lähtudes sündmuse eesmärgist, kunstilistest taotlustest. Valib dirigendid, tutvustab sündmuse sisu, oma ootusi neile ja viib läbi proovi ning juhatab kontserti kõrgel kunstilisel tasemel. 3. Juhendab professionaalse kollektiivi tööd kõrgel tasemel. 4. Osaleb rahvusvaheliste koorimuusika organisatsioonide töös, tutvustades Eesti kooriliikumist rahvusvahelisel tasandil. Rahvusvaheliste koorifestivalide või konkursside žüriiliikmena annab tagasisidet ja mõjutab kooride kunstilist arenemist. Teeb ettekandeid, avaldab publikatsioone või annab intervjuusid koorivaldkonna teemadel.	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Lisaks on võimalik tõendada valitavaid kompetentse B.3.5 - B.3.8

B.3.5 Töö vokaaliga	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Juhendab tulemuslikult erinevas vanuses ja arengutasemel koorilauljaid, lähtudes vokaal- ja hingamistehnikast. Kasutab töös erinevaid vokaaltehnilisi meetodikaid, lähtudes lauljate hääle omapärast ja repertuaari nõudlikkusest. Nõustab ja juhendab koorijuhte vokaaltehnilistes küsimustes. 2. Kasutab individuaalses hääleseades erinevaid vokaaltehnilisi meetodikaid, lähtudes lauljate hääle omapärast ja repertuaari nõudlikkusest. Juhendab (koori)soliste või solistide gruppi, lähtudes repertuaarist ja muusikastiilist.	
B.3.6 Solfedžo õpetamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Õpetab lauljatele noodikirja (meetrum, rütm, võtmemärgid, helistikud jm) põhialuseid vastavalt õpetatavale repertuaarile. Koostab lauljatele jõukohaseid harjutusi noodist laulmiseks. Teeb jõukohaseid rütmi- ja meloodilisi diktaate. 2. Õpetab lauljaid tundma noodid-, astme-, ja/või tähtnimesid ja alteratsioonimärke. Tutvustab helistikke, intervale, võtmeid ja akorde vastavalt õpetatavale repertuaarile.	
B.3.7 Muusika loomine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Kujundab keerukama faktuuriga seade kõikidele kooriliikidele. Kujundab muusikaliselt keerukamad ja komplitseeritumad seaded. Seab erinevatele kooriliikidele mitmesuguse raskusastmega muusikat. 2. Komponenteerib erinevatele kooriliikidele isesuguse raskusastmega (ka komplitseerituma vormi ja faktuuriga) koorilaule, lähtudes kompositsiooni alustest. Loob koorilaule, mis on kõrge muusikalise ja sisulise kvaliteediga.	
B.3.8 Noodigraafika- ja muusikaprogrammide kasutamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Rakendab erinevaid muusika töötamise programme, lähtudes töö eesmärgist. Sisestab noote arvutiklaviatuuri või MIDI-süntesaatori abil, kasutades erinevaid noteerimisprogramme. 2. Salvestab arvutisse helifaile, lähtudes salvestuse eesmärgist. Konverteerib helifaile vastavalt töö eesmärgile ja vajadusele. Kasutab erinevate faktuuridega partituuride faile, lähtudes salvestuse eesmärgist.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-12012024-1.5/4k
2. Kutsestandardi koostajad	Heli Jürgenson, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia Ksenija Grabova, Tallinna Muusika- ja Balletikool, Rahvusooper Estonia, Kalamaja Segakoor Lauri Breede, SA Tartu Rahvaülikool Varje Vürst, Eesti Koorijuhtide Liit
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	31
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	12.01.2024
6. Kutsestandard kehtib kuni	11.01.2029
7. Kutsestandardi versiooni number	4
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2652 Muusikud, lauljad ja heliloojad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	8

C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	chorus master, choirmaster, conductor
Inglise keeles	Conductor, level 8
Soome keeles	kuoronjohtaja
Vene keeles	хоровой дирижёр
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamisskaala	
Lisa 3 Koorijuhtide kutse-eetika	